

DECIZIE

17 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rodica Toporaș împotriva Direcției Generale Asistență Socială și Sănătate din cadrul Consiliului mun. Chișinău, Direcției Asistență Socială Teritorială Ciocana, mun. Chișinău cu privire la emiterea actului administrativ individual favorabil,

împotriva încheierii din 11 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu împotriva hotărârii din 21 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 03 ianuarie 2019, Rodica Toporaș a depus cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Generale Asistență Socială și Sănătate și Direcției Asistență Socială Teritorială Ciocana, mun. Chișinău, prin care a solicitat avansarea în numărul de ordine din lista beneficiarilor de tratament sanatorial și recuperarea termenului omis din aprilie 2017 până în februarie 2018.

Prin hotărârea din 21 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată înaintată de Rodica Toporaș s-a respins ca neîntemeiată.

La 29 noiembrie 2019, Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 21 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

La 16 ianuarie 2020, Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 21 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 11 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibil apelul depus de Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu împotriva hotărârii din 21 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 03 aprilie 2020 Rodica Toporaș reprezentată de avocatul Alexandr Russu a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 11 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea încheierii instanței de apel și emiterea unei noi încheieri privind restituirea cauzei pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

În motivarea recursului, Rodica Toporaș reprezentată de avocatul Alexandr Russu a indicat că nu este de acord cu încheierea contestată, o consideră neîntemeiată și adoptată cu lacune juridice.

În susținerea poziției date recurenta a menționat că instanța de apel a încălcat esențial și a aplicat eronat normele de drept material și procesual. Or, Rodica Toporaș nu a fost prezentă la ședința de judecată când a avut loc pronunțarea dispozitivului hotărârii, iar o dovadă a recepționării acestuia la materialele cauzei lipsește.

În continuare, recurenta a susținut că instanța de apel, la emiterea încheierii contestate și-a întemeiat soluția pe normele Codului administrativ, care de fapt la etapa dată nu erau aplicabile speții. Or, conform art.258 alin.(3) Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, recurenta a conchis că încheierea contestată se întemeiază pe dispozițiile art.104, 230, 232, 236 Codul administrativ, însă, la caz inadmisibilitatea apelului este guvernată de normele Legii Contenciosul Administrativ, adică conform prevederilor Legii nominalizate în vigoare până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, în coroborare cu art.258 Codul administrativ. De altfel, încheierea contestată neîntemeiat a fost adoptată conform Codului administrativ.

Totodată, recurenta a subliniat că în încheierea din 11 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, instanța de apel a stabilit notificarea hotărârii primei instanțe Rodicăi Toporaș conform art.104 Codul administrativ. Însă, la notificarea prin prisma art.104 Codul administrativ, nu a fost respectată condiția impusă de legiuitor, și anume: art.104 alin.(1) Codul administrativ „Dacă notificarea nu poate fi efectuată conform art. 103 lit. a) sau b)“.

Astfel, probe ce ar demonstra imposibilitatea notificării Rodicăi Toporaș conform art.103 lit. a), b) Cod Administrativ, condiție obligatorie pentru a putea trece la aplicarea normei art.104 nu au fost prezentate, respectiv declararea inadmisibilă a apelului s-a efectuat în mod evaziv.

La 20 mai 2020 în adresa intimatelor Direcția Asistență Socială și Sănătate a Consiliului mun. Chișinău și Direcția Asistență Socială Teritorială Ciocana, mun. Chișinău a fost expediată copia recursului depus de Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Deși la 22 mai 2020 intimatele au recepționat copia recursului declarat de Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu, acestea nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea recurată a fost pronunțată la 11 martie 2020 și expediată recurentei Rodica Toporaș, prin intermediul oficiului poștal și reprezentantului acesteia avocatului Alexandr Russu, prin intermediul poștei electronice la 27 martie 2020 (f.d. 76-77).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că, la 29 noiembrie 2019, Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 21 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

La 16 ianuarie 2020, Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 21 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 11 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul declarat de Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu împotriva hotărârii din 21 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Materialele cauzei atestă că pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că cererea de apel nemotivată a fost depusă de către Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu împotriva hotărârii primei instanțe cu omiterea termenului de atac stipulat la art.232 alin.(1) Cod administrativ, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen, motiv din care apelul urmează a fi declarat inadmisibil.

Instanța de recurs remarcă că conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod.

Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1).

Conform art. 232 alin.(1) Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Actele cauzei denotă că dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat la data de 21 octombrie 2019 (f.d.51).

Astfel, termenul de declarare a apelului a început să curgă de la data de 22 octombrie 2019, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la data de 20 noiembrie 2019.

Însă, cererea de apel a fost depusă de Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani la data de 29 noiembrie 2019, adică peste termenul de 30 de zile prevăzut de lege, mult prea târziu.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că apelul a fost depus de către Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu împotriva hotărârii primei instanțe în afara termenului stabilit de lege.

Cât privește argumentul recurenteii precum că instanța de apel a adoptat încheierea recurată cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural, or, ultima nu a fost prezentă la ședința din 21 octombrie 2019, când a fost pronunțat dispozitivul hotărârii primei instanțe și la materialele cauzei lipsește dovada comunicării apelantei a actului judecătorec, instanța de recurs îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, deoarece art. 232 alin.(1) din Codul administrativ nu condiționează termenul de 30 de zile de declarare a apelului din data aducerii la cunoștință a dispozitivului hotărârii, dar din data pronunțării acestuia.

Prin urmare, instanța de recurs reiterează că la caz termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii primei instanțe a început să curgă de la data de 22 octombrie 2019, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la data de 20 noiembrie 2019.

La fel, urmează a fi respins și argumentul recurenteii privind aplicarea eronată de către instanța de apel a dispozițiilor Codului administrativ și în special a art. 104 al prezentului cod.

Or, conform materialelor cauzei, Rodica Toporaș a fost citată legal pentru ședința din data de 10 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, iar conform art.109 din Codul administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție (f.d.44).

Astfel, prima instanță a creat condițiile necesare prevăzute atât de legislația națională, cât și de cea internațională, asigurându-i Rodicăi Toporaș posibilitatea de a-și valorifica efectiv drepturile sale procesuale.

Instanța de recurs reține că Rodica Toporaș nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce aplicarea eronată a legislației de către instanța de judecată, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

Conform art. 237 alin.(1) Codul administrativ, prevederile art.65 alin.(1)–(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Conform art.65 alin. (1) și (2) Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Recurenta Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu în cererile de apel depuse nu a solicitat repunerea în termen și nu a anexat probe ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Prin urmare, ținând cont că cererea de apel împotriva hotărârii din 21 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost depusă cu omiterea termenului prevăzut de lege, iar Rodica Toporaș reprezentată de avocatul Alexandr Russu nu a solicitat repunerea în termen și nu a anexat probe ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului, Curtea de Apel Chișinău întemeiat a declarat apelul inadmisibil.

Conform art. 24 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

Recurenta Rodica Toporaș a cunoscut despre judecarea cauzei și despre adoptarea hotărârii, or, aceasta a fost legal citată pentru examinarea cauzei în prima instanță, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d.44).

Astfel, Rodica Toporaș urma să depună diligența necesară, să întreprindă măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Popov versus Moldova (nr. 2) din 02 decembrie 2005; Melnic versus Moldova din 14 noiembrie 2006, Ponomaryov versus Ucraina din 03 aprilie 2008, Van Harn versus Germany din 11 septembrie 2007, SRL Construct Confort versus Moldova din 28 mai 2019), și să conteste în termenul legal hotărârea primei instanțe, fapt, însă, ignorat de recurentă, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea apelului.

În circumstanțele descrise instanța de recurs reține că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind declararea inadmisibilă a cererii de apel depusă de Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu împotriva hotărârii din 21 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din

Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Or, în cazul admiterii cererii și repunerii apelului declarat de Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu pe rol, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce este inadmisibil.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este legală, iar argumentele invocate de Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu sunt neîntemeiate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b), art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecători

Victor Burduh

Nina Vascan